

Аналіз стану здійснення правосуддя Рівненським окружним адміністративним судом за 2023 рік

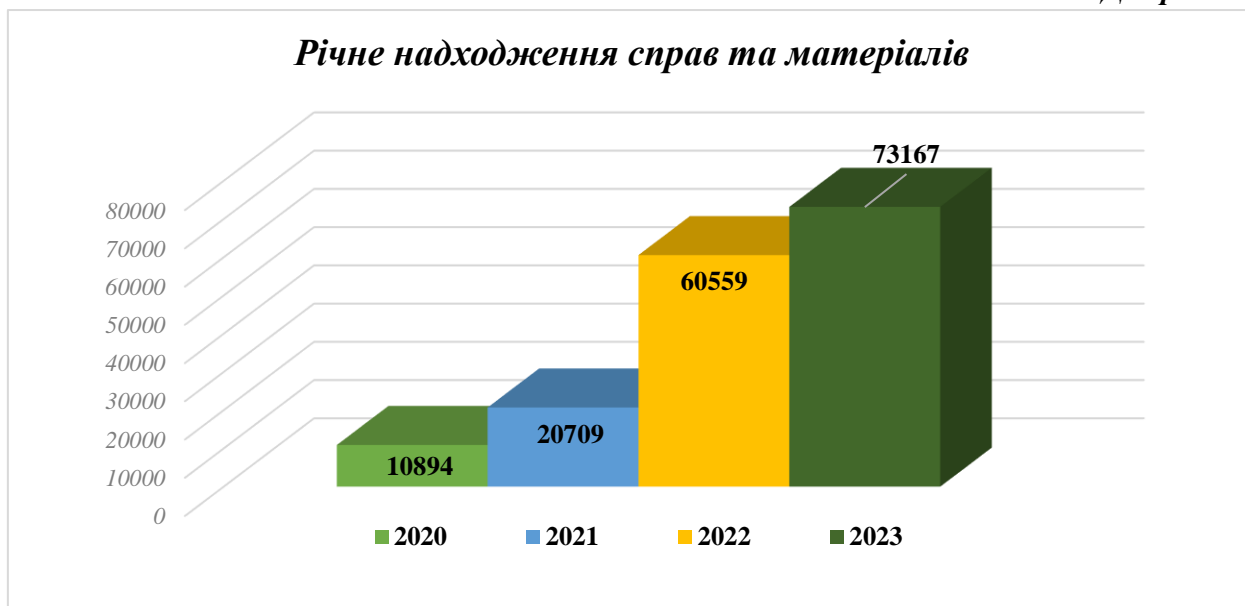
Даний аналіз стану здійснення правосуддя Рівненським окружним адміністративним судом за звітний період проводиться на підставі складених статистичних звітів за 2023 рік, а також інформаційних довідок про основні показники здійснення судочинства Рівненського окружного адміністративного суду за вказаний період.

У 2023 році на розгляді Рівненського окружного адміністративного суду перебувало 87947 справ та матеріалів, з урахуванням залишку минулого року. З них впродовж 2023 року надійшло 73167 справ і матеріалів усіх категорій, що на 12608 одиниць більше, ніж у 2022 році, а саме:

- 28946 справ (у тому числі, які надійшли на продовження розгляду та на новий розгляд);
- 44109 заяв у порядку виконання судових рішень;
- 75 заяв про забезпечення доказів/позову після подання позовної заяви;
- 18 заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими та виключними обставинами;
- 12 заяв про забезпечення доказів/позову до подання позовної заяви;
- 6 заяв про відвід судді;
- 1 доручення іншого суду.

Вказана вище інформація у порівнянні з минулими звітними періодами (2020-2022 роки) відображена у **Діаграмі 1**.

Діаграма 1

Крім цього, відповідно до звіту форми № 1-ЄЗ на розгляд до Рівненського окружного адміністративного суду у 2023 році надійшло 559 заяв про виправлення опісок в судовому рішенні, 67 заяв про ухвалення додаткового судового рішення, 48 заяв про роз'яснення судового рішення та 2140 заяв з інших процесуальних питань.

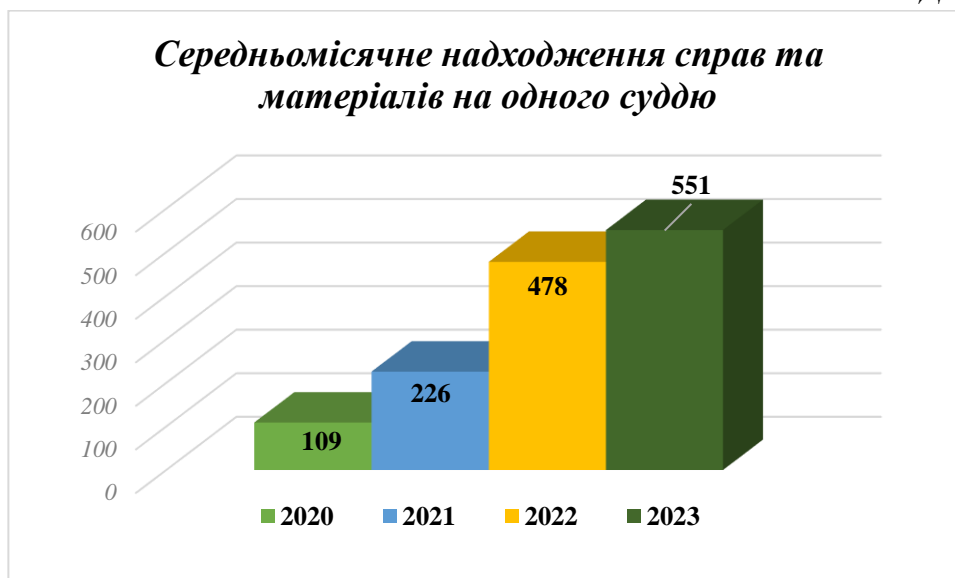
У 2023 році, кількість суддів Рівненського окружного адміністративного суду за штатним розписом становила – 17, а фактично здійснювали правосуддя у звітному періоді – 14 суддів.

За 2023 рік, середня кількість справ та матеріалів, що перебували на розгляді в розрахунку на одного суддю – 5226, а середня кількість розглянутих справ на одного суддю у звітному періоді – 5901.

Середньомісячне надходження справ і матеріалів на одного суддю становило 551 одиниць, що на 73 одиниці (на 15,3%) більше ніж 2022 році.

Зазначену інформацію відображено у **Діаграмі 2**.

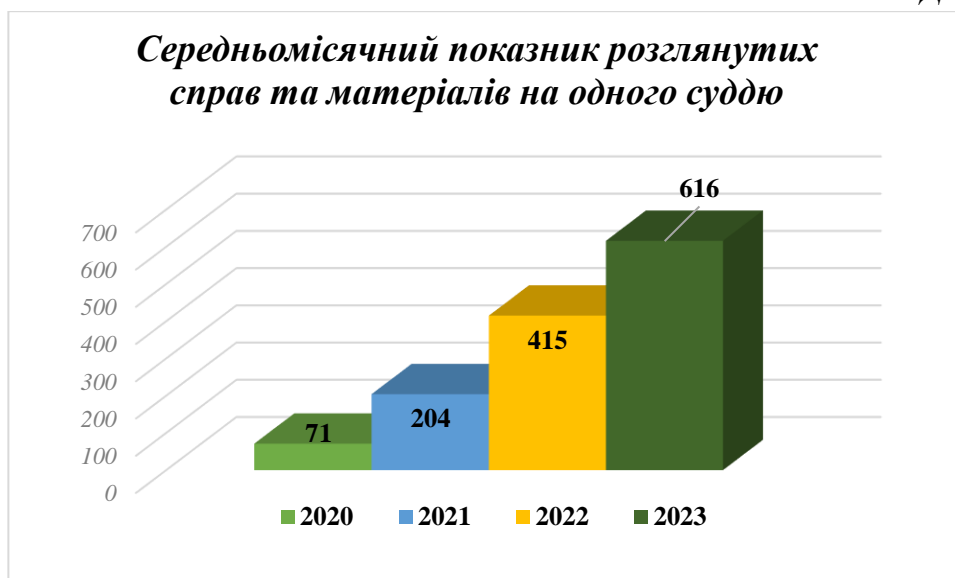
Діаграма 2

Середньомісячний показник розглянутих справ і матеріалів на одного суддю – 616, що на 201 справ і матеріалів більше (на 48,4%) порівняно з 2022 роком.

Зазначену інформацію відображено у **Діаграмі 3**.

Діаграма 3

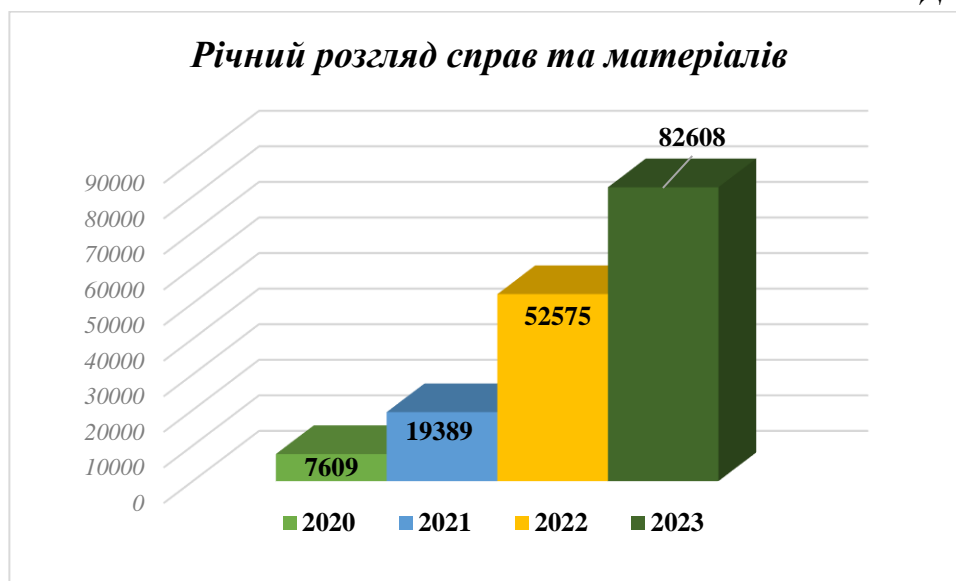
Загальна кількість справ та матеріалів, які перебували на розгляді у звітному періоді в адміністративному суді склала – 87947 (з урахуванням залишку за 2022 рік), що на 20584 одиниць або 30,6% більше, ніж в 2022 році (67363 одиниць).

У зв'язку із збільшення цього показника, залишок нерозглянутих справ також збільшився на кінець звітнього періоду 2023 року і становить 5339 одиниць або лише 6% від загальної кількості справ і матеріалів, які перебували на розгляді, що є меншим на 63,9% в порівнянні з 2022 роком.

У 2023 році Рівненським окружним адміністративним судом розглянуто 82608 справ та матеріалів, що на 30033 одиниць більше ніж в 2022 році (52575 одиниць). Середня тривалість розгляду справ становила 79 днів, а відсоток розгляду справ – 112,9. Зокрема, судьями розглянуто 36328 справ, що на 8541 одиниць менше ніж у 2022 році. При цьому, 33578 справ розглянуто із задоволенням позовних вимог, що становить 92,4% від загальної кількості розглянутих справ у 2023 році. Варто зазначити, що у 2022 році цей показник становив 97%.

Вказана вище інформація у порівнянні з минулими звітними періодами (2020-2022 роки) відображена у **Діаграмі 4**.

Діаграма 4

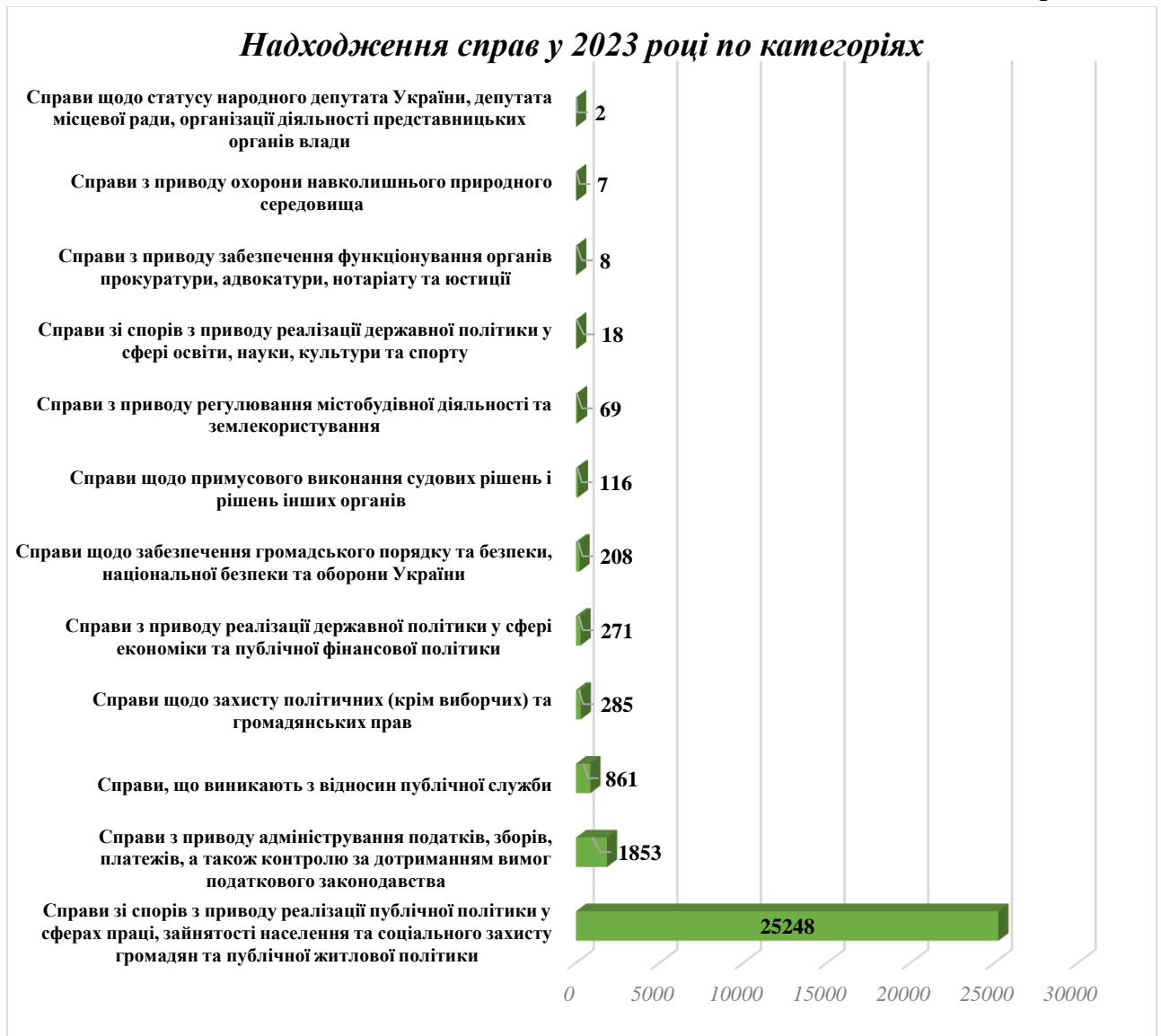
На розгляд до Рівненського окружного адміністративного суду у 2023 році надійшло 28946 справи, зокрема їх кількість по категоріях виглядає наступним чином:

- справи зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та публічної житлової політики – 25248 (87,2%);
- справи з приводу адміністрування податків, зборів, платежів, а також контролю за дотриманням вимог податкового законодавства – 1853 (6,4%);
- справи, що виникають з відносин публічної служби – 861 (3%);
- справи щодо захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав – 285 (1%);
- справи з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики – 271 (0,9%);
- справи щодо забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України – 208 (0,7%);
- справи щодо примусового виконання судових рішень і рішень інших органів – 116 (0,4%);
- справи з приводу регулювання містобудівної діяльності та землекористування – 69 (0,2%);
- справи зі спорів з приводу реалізації державної політики у сфері освіти, науки, культури та спорту – 18 (0,1%);
- справи з приводу забезпечення функціонування органів прокуратури, адвокатури, нотаріату та юстиції – 8 (0,03%);

- справи з приводу охорони навколишнього природного середовища – 7 (0,03%);
- справи щодо статусу народного депутата України, депутата місцевої ради, організації діяльності представницьких органів влади – 2 (0,01%).

Зазначену інформацію відображено у **Діаграмі 5**.

Діаграма 5

При цьому, варто звернути увагу, що з 25248 справ зареєстрованих у категорії зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та публічної житлової політики, більшу частину становлять наступні справи:

- 14568 справ у підкатегорії щодо загальнообов'язкового державного пенсійного страхування громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (щодо встановлення підвищення до пенсії згідно з ст.39 Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи"), що становить 57,7% з усіх справ зареєстрованих у загальній категорії (у 2022 році такий показник становив 87,7%);
- 6108 справ (24,1%) у підкатегорії осіб, звільнених з публічної служби (переважно справи про виплату щомісячної доплати відповідно до постанови Кабінету

Міністрів України №713 від 14.07.2021 "Про додатковий соціальний захист окремих категорій осіб");

- 2934 справ (11,6%) у підкатегорії загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (більша частина справ про призначення/перерахунок пенсії на пільгових умовах);
- 1638 одиниць (6,6%) становлять інші справи у даній категорії.

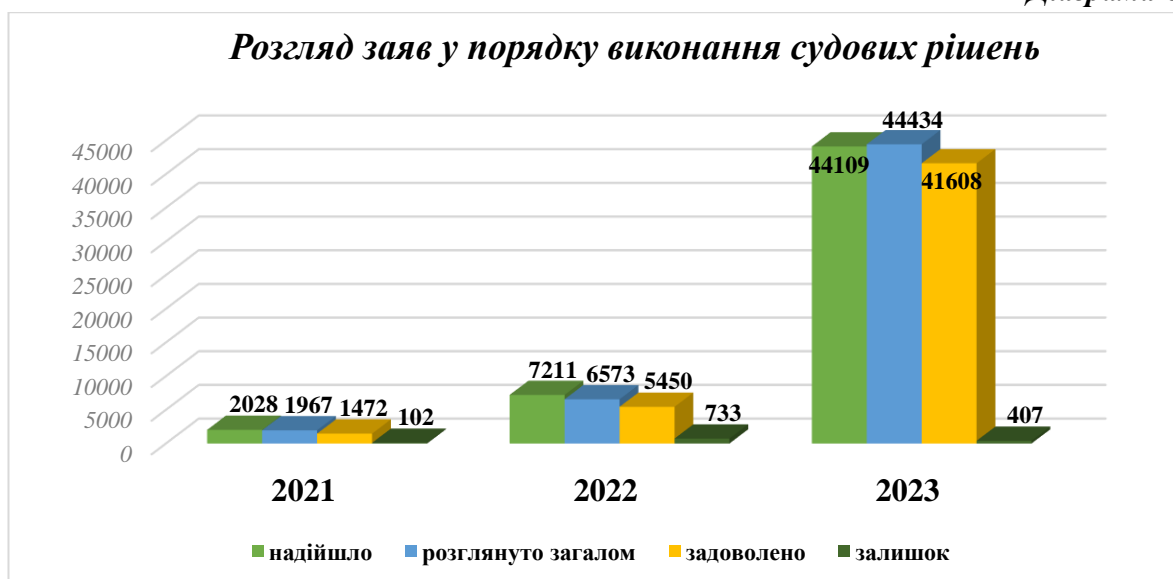
На кінець звітнього періоду залишилися нерозглянутими 5339 адміністративних справ та матеріалів, що становить 6% від загальної кількості справ та матеріалів, що перебували в провадженні суду з 01.01.2023 по 31.12.2023 (з урахуванням залишку). У 2022 році цей показник становив 22%.

На кінець звітнього періоду у зв'язку з відкладенням не розглянуто 22 справи, що розглядаються за правилами загального позовного провадження або спрощеного позовного провадження з викликом сторін. Основною причиною відкладення справ є неявка одного з учасників процесу, що бере участь у справі (18) та з інших підстав – 4. На кінець звітнього періоду зупинено провадження у 119 справах, що становить 2,2% від залишку справ та матеріалів на кінець 2023 року.

На розгляд до Рівненського окружного адміністративного суду упродовж 2023 року, надійшло 44109 заяв у порядку виконання судових рішень. Порівняно з 2022 роком такий показник збільшився на 36898 одиниць (7211 у 2022 році, 2028 у 2021 році). Перебувало на розгляді з урахуванням залишку 2022 року – 44841 матеріалів. З них розглянуто - 44434 заяви (що на 37861 більше ніж у 2022 році – 6573, у 2021 році – 1967), зокрема задоволено - 41608 заяв (що на 36158 більше ніж у 2022 році – 5450, у 2021 році – 1472). Залишок нерозглянутих заяв у порядку виконання судових рішень на кінець звітнього періоду становить - 407.

Вказана інформація у порівнянні з минулими звітніми періодами (2021-2022 роки) відображена у **Діаграмі 6**.

Діаграма 6

Крім цього, варто звернути увагу на те, що у 2023 році з усіх постановлених ухвал у порядку виконання судових рішень з їх задоволенням (41608), судьями постановлено 38988 окремих ухвал (у 2022 році - 2554), що становить 87,7% від загальної кількості розглянутих заяв у порядку виконання судових рішень.

Відповідно до звіту форми № 1 оас, у 2023 році Рівненським окружним адміністративним судом ухвалено/постановлено:

- 570 судових рішень щодо розгляду питань про виправлення описок чи очевидних арифметичних помилок у судовому рішенні, роз'яснення судового рішення, ухвалення додаткового судового рішення;

- 6 ухвал про відвід судді;

- 1 ухвалу в порядку виконання доручення іншого суду.

У порядку письмового провадження в 2023 році судом розглянуто 30523 справ, що становить 84% від загальної кількості розглянутих справ. В аналогічному періоді 2022 року такий показник становив 91,7% від загальної кількості.

У загальному позовному провадженні з проведенням підготовчого засідання розглянуто 88 справ. В аналогічному періоді 2022 року такий показник становив 158 одиниці. Технічні засоби фіксування судового засідання застосовано при розгляді 349 справ (у 2022 році – 517), а по 27 справах розгляд здійснювався у режимі відеоконференції.

У 2023 році Рівненським окружним адміністративним судом видано 66827 виконавчих листів на загальну суму 62 422 569 грн.

Крім цього, впродовж звітної періоду на розгляді Рівненського окружного адміністративного суду перебувало 20 заяв (з урахуванням 2 справ залишку) про перегляд судових рішень за нововиявленими та виключними обставинами, що на 2 заяви більше ніж у 2022 році, з яких 6 заяв повернуто, а 12 розглянуто (відмовлено в задоволенні – 10, задоволено – 2). Не розглянуто на кінець звітної періоду – 2 заяви.

Відповідно до звіту форми № 10, за розгляд адміністративних справ Рівненським окружним адміністративним судом сторонами сплачено судовий збір на загальну суму 27 112 614 грн. Сума судового збору, що за судовим рішенням підлягає поверненню у звітному періоді, становить – 244 007 грн. Сума судового збору, що не сплачена внаслідок звільнення від сплати відповідно до чинного законодавства, становить – 5 394 061 грн (по 4363 справах).

З проведеного аналізу стану здійснення правосуддя Рівненським окружним адміністративним судом за 2023 рік, вбачається значне збільшення надходження заяв (матеріалів справ) у порядку виконання судових рішень до суду в порівнянні з 2022 роком.

Згідно з інформацією, розміщеною на сайті Ради суддів України, Рівненський окружний адміністративний суд займає перше місце серед окружних адміністративних судів за кількістю надходжень справ і матеріалів за 2023 рік – 75980 (з урахуванням заяв про виправлення описок, ухвалення додаткового судового рішення, роз'яснення судового рішення та заяв з інших процесуальних питань). З урахуванням такої кількості справ та матеріалів, чисельність суддів за нормативами має становити – 258.

Річне нормативне навантаження на суддю, яке було визначено Радою суддів України, має складати 183 справи. В той же час, у Рівненському окружному адміністративному суді в 2023 році середня кількість справ та матеріалів, що перебували на розгляді в розрахунку на одного суддю – 5226, а середня кількість розглянутих справ на одного суддю у звітному періоді – 5901.

Рівень навантаження судді є одним з основних факторів, які впливають на роботу суду. Фізичні можливості судді щодо розгляду справ протягом певного проміжку часу є об'єктивними критеріями, які мають відображення у модельному навантаженні на суддю. Перевищення розумного рівня навантаження на суддю створює передумови негативних наслідків для самого судді, у тому числі у формі виникнення підстав для притягнення до

дисциплінарної відповідальності через порушення законодавчо визначених строків, а також негативного впливу на стан здоров'я внаслідок фізичного та морального виснаження. Через надмірне навантаження на суддю й учасники судових процесів відчують його негативні наслідки у виді тривалого розгляду справ, невчасного виготовлення рішень тощо.

Варто зазначити, що суд вживає всіх можливих заходів для організації належної роботи суду в таких умовах. У зв'язку з чим, на зборах суддів було обговорено підготувати та надіслати звернення до Ради суддів України, Вищої ради правосуддя та Державної судової адміністрації України з пропозиціями, які б могли нормалізувати роботу суду. Зокрема, прискорити завершення кваліфікаційного оцінювання суддів, відрядження суддів з інших судів та збільшення штатної чисельності апарату суду.

Голова суду

Сергій БОРИСКІН